۱. سرزمین مغولستان در زمان خوارزمشاهیان در کجا قرار داشت؟
۲. مغولستان چگونه سرزمینی بود و مردم آن چگونه زندگی می کردند؟
۳. چنگیزخان که بود و چه کرد؟

درس ۲۱

کشورگشایان بی‌رحم

مغول‌ها

ج۱ (در زمان خوارزمشاهیان، در شرق ایران و شمال چین، سرزمینی به نام مغولستان وجود داشت)(مغولستان سرزمینی با آب و هوای سرد و خشک بود و قبایل مغول با کمبود غذا روبه‌رو بودند. آنها قبایل بیابان‌گرد بودند و زندگی خود را بیشتر از راه غارت کاروان‌ها یا هجوم به سرزمین‌های دیگر می‌گذراندند) در زمان سلطان محمّد خوارزمشاه، **چنگیزخان** حاکم مغولستان بود. ج۲

ج۳ (چنگیزخان مردی بسیار بی‌رحم و خشن بود. او ابتدا به چین حمله کرد؛ اموال مردم را غارت کرد و ساکنان شهرها را کشت. سپس، چند نفر بازرگان را برای تجارت به ایران فرستاد)

(وقتی بازرگانان به شهر اُترار رسیدند، غایرخان، حاکم آن شهر، آنها را دستگیر کرد)و به سلطان محمّد خوارزمشاه خبر داد که این افراد برای جاسوسی آمده‌اند و بهتر است کشته شوند. سلطان محمّد نیز سخنان حاکم را پذیرفت. پس حاکم شهر بازرگانان را کشت و اموال آنها را تصاحب کرد. چنگیزخان ماجرا را فهمید و از سلطان محمّد خواست که غایر خان را به او تحویل دهد امّا سلطان محمّد از این کار خودداری کرد.

مسیر حرکت اقوام مغول به ایران و دیگر کشورها

۴. هنگام حمله مغولان سلطان محمد خوارزمشاه چه کرد؟

حمله‌ی مغول‌ها به ایران

چنگیزخان مغول که به دنبال بهانه‌ای برای لشکرکشی به ایران می‌گشت، وقتی ماجرای قتل بازرگانان مغول را شنید، به ایران حمله کرد. در این زمان، حکومت ایران ضعیف شده بود و در همه جا اختلاف و هرج و مرج بود.

فعّالیت

۱ــ فعّالیت شماره‌ی ۱ «به کار بندیم» را انجام دهید.

۵. حمله‌ی مغول‌ها به ایران چه تأثیری بر زندگی مردم داشت؟

ج ۴ وقتی مغول‌ها به ایران حمله کردند (سلطان محمّد خوارزمشاه به جای ایستادگی در مقابل دشمن، پا به فرار گذاشت. به این ترتیب، مغول‌ها وارد ایران شدند) آنها به هر شهری که می‌رسیدند، مردم آنجا را با بی‌رحمی به قتل می‌رساندند و اموال آنان را غارت می‌کردند.

از جمله کسانی که در مقابل مغول‌ها ایستادگی کرد، سلطان جلال‌الدّین خوارزمشاه، پسر سلطان محمّد، بود. او در چند جنگ، مغول‌ها را شکست داد امّا سرانجام از چنگیزخان شکست خورد.

ج ۵ (حمله‌ی مغول‌ها از وحشیانه‌ترین و زیان‌بارترین حمله‌ها در تاریخ ایران بوده است. مغول‌ها بسیاری از کتابخانه‌ها را سوزاندند و آثار هنری را از بین بردند)

پس از مرگ چنگیز، فرزندان او تصمیم گرفتند بار دیگر به ایران حمله کنند.

مردم مسلمان ایران حکومت مغول‌ها را نمی‌پذیرفتند؛ به همین دلیل، در بعضی از شهرها و روستاهای ایران، قیام‌هایی بر ضدّ حاکمان مغول صورت گرفت.

حمله‌ی مغول‌ها به ایران

۶. هلاکو چگونه حکومت عباسی را برانداخت؟

۷. هلاکو چگونه حکومت ایلخانان را تاسیس کرد؟

نقّاشی مینیاتور، حملهٔ مغول و فرار سلطان محمّد خوارزمشاه

نقّاشی مینیاتور، هلاکوخان

حملهٔ هلاکو به ایران

چهل سال بعد از حملهٔ چنگیز، هلاکوخان، نوه‌ی او با سپاهی بزرگ به ایران حمله کرد. (هلاکو سپس به بغداد نیز لشکر کشید و آخرین خلیفه‌ی عبّاسی را به قتل رساند و به این ترتیب، حکومت عبّاسیان را برانداخت.) ج ۶

سپاهیان هلاکوخان به هرجا که وارد می‌شدند، همه چیز را خراب می‌کردند. در نتیجه، بسیاری از شهرهای ایران، ویران شد. (هلاکو پس از فتح ایران، مراغه را پایتخت خود قرار داد و حکومتی را تأسیس کرد که به حکومت «ایلخانان» شهرت یافت.) ج ۷

حملهٔ تیمور به ایران

تیمور

(تیمور فرماندهی بی‌رحم بود که حدود ۱۶۰ سال پس از حملهٔ چنگیز، توانست به تدریج بر ماوراءالنّهر حاکم شود) او ادعا می‌کرد که از بستگان چنگیز است.

تیمور با سپاهیانش به ایران حمله کرد. در پی این حمله، حکومت‌های محلّی ایران از بین رفتند و دوباره بیشتر شهرها و روستاهای کشور ما ویران شدند. تیمور چندبار به ایران هجوم آورد و سراسر ایران و کشورهای اطراف را ویران کرد. بعدها جانشینان تیمور (تیموریان) ده‌ها سال بر ایران حکومت کردند.

فعّالیت

۱. بیابانگرد بودند و با کمبود غذا روبرو بودند ۲- به بهانه کشته شدن بازرگانان توسط غایر خان ۳- مغول ها دنبال کشورگشایی بودند

۲ــ چرا مغول‌ها به ایران حمله کردند؟ چند دلیل بیاورید.

۳ــ به نظر شما، اگر ماجرای شهر اُترار رخ نمی‌داد، باز هم مغول‌ها به ایران حمله می‌کردند؟ چرا؟ بله

۴ــ حمله‌های چنگیز و تیمور چه پیامدهایی (نتایجی) برای ایران داشت؟ توضیح دهید.

۱. بسیاری از مردم به قتل رسیدند و اموال آن ها غارت شد ۲- بسیاری از کتابخانه ها و آثار هنری از بین رفت ۳- بیشترشهر ها و روستاهای ایران ویران شد

ف ۳ چون آنان مردمی بیابانگرد بودند و از راه غارت کاروان ها و حمله به کشور های دیگری زندگی خود را می گذراندند

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال